

INFRASTRUKTURA V KRAJINNÉM PLÁNOVÁNÍ

Ing. Klára Salzmann, Ph.D.
Ústav krajinářské architektury
Fakulta architektury
ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

VNÍMÁNÍ KRAJINY JAKO CELKU

VNÍMÁNÍ KRAJINY JAKO CELKU je klíčem k úspěchu – krajina jsou i sídla a veškeré okolí

Nemluvíme o krajině lesní, zemědělské, leso-zemědělské, sídelní, chráněné

ALE: krajina má své vlastní vrstvy, a všechny spolu navzájem souvisí

Základní vrstvy krajiny

Voda v krajině

Sídelní krajina

Hospodářské využití krajiny

Hodnoty v krajině a krajiny

Historický vývoj krajiny

Struktury současné krajiny

Máme největší zemědělské bloky v Evropě – takhle vzniká poušť

Dnešní stav

Vidíme, že s krajinou něco není v pořádku

KLIMATICKÉ ZMĚNY

nefunkční **MALÉ HYDROLOGICKÉ CYKLY**

INTENZIVNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ

výsledek: **DLOUHODOBÁ SUCHA**

NÁRAZOVÉ SRÁŽKY

následky: (neprší, kůrovec v lesích...)

Počasí se nápadně podobá struktuře krajiny,
rozsáhlé makrostruktury, chybí mikrostruktura

Příčiny dnešního stavu

- Změny vodního režimu – odvodnění pramenišť, mokřadů, silnic a staveb
vodu odvádíme z území pryč
- Změny hospodaření v krajině – chemizace, mechanizace, monokultury
- Nehospodaříme v souladu s krajinou
- Nechráníme půdu před zábury a erozí
- Vegetační kryt (stromy, keře) v krajině chybí

Body zlomu

- ztráta vztahu k půdě, vyvlastnění rok 1948
- Po revoluci 1989 –situace se zhoršuje - velkobloky, převládá nájemné užívání půdy – chybí vlastnický vztah k půdě
- Dotační zemědělství – kvóty Evropské unie
- Dotační podpora malých a velkých firem je plošná – ale podmínky si nastavuje stát sám

OPROTI MINULOSTI ČESKÁ REPUBLIKA
UŽ NENÍ V POTRAVINÁCH SOBĚSTAČNÁ

řešení

- Úprava struktury krajiny jako celku
- důsledné dodržování oborových předpisů ve smyslu podpory ekosystémových služeb
- snaha o udržitelný rozvoj
- úprava dotační politiky
- Změna vodní, zemědělské a lesnické politiky

Struktura krajiny

Je výsledkem historického vývoje

dnes ji dále udržujeme a máme možnost ji
přetvářet

Jaké jsou dnešní nástroje?

- Územní plán
- Koncepce uspořádání krajiny
- Ochrana přírody – ÚSES, Natura, EVL...atd.
- Pozemkové úpravy

Co chybí?

Komplexní pohled na krajinu (sídlo + krajina)

Řešení vody jako systému v krajině

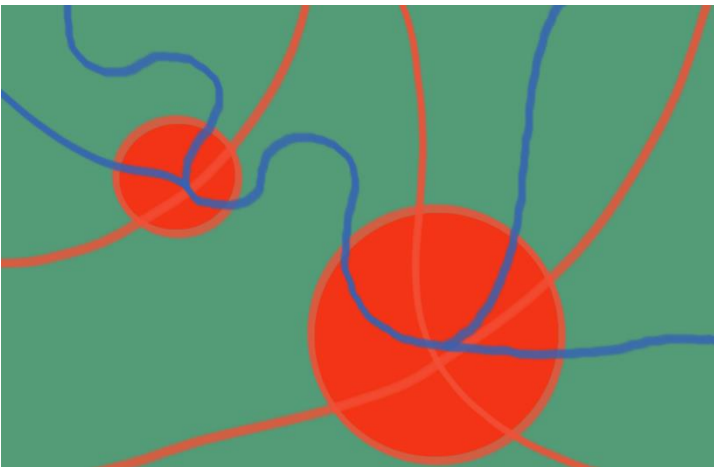
Řešení živé části krajiny jako systému v krajině

Koncepce pro krajinu jako celek

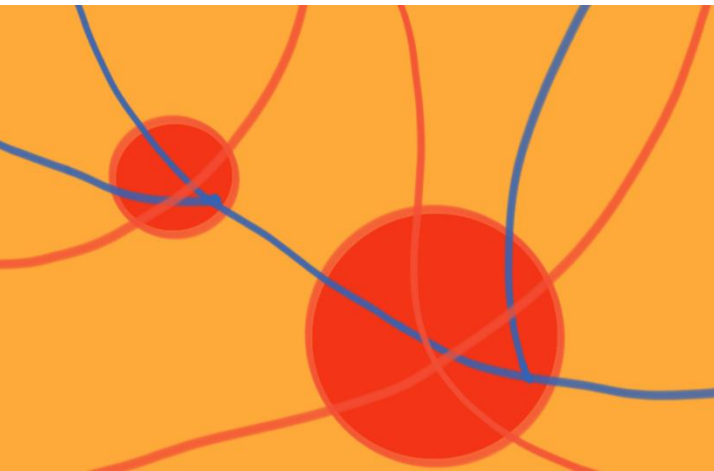
Schemata vývoje krajiny

1. Stádium přírodě blízké,
zemědělství je přírodě blízké

2. Stádium přírodě blízké –
nárůst sídel

1. Stádium – přírodě se
vzdalující – nárůst sídel,
úprava toků, přírodě se
vzdalující zemědělství a
lesnictví

INFRASTRUKTURA

Infrastruktura obecně je množina propojených stavebních prvků, které poskytují rámcovou podporu celku. Termín infrastruktura má různé významy v různých oblastech, ale nejčastěji je chápán ve vztahu k silnicím, letišti či technickému vybavení. Tyto různé prvky mohou být souhrnně pojmenovány jako civilní infrastruktura, městská infrastruktura či veřejné komunikace a stavby. Infrastruktura může být zřízena a spravována soukromým sektorem nebo státem.

Druhy infrastruktury

- Infrastruktury technické
- Infrastruktury krajiny

INFRASTRUKTURY KRAJINY

A ŘÍČNÍ KRAJINA (toky, prameniště, mokřady)

B ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY (ÚSES)

C PROSTUPNOST KRAJINY

D KRAJINNÁ TKÁŇ

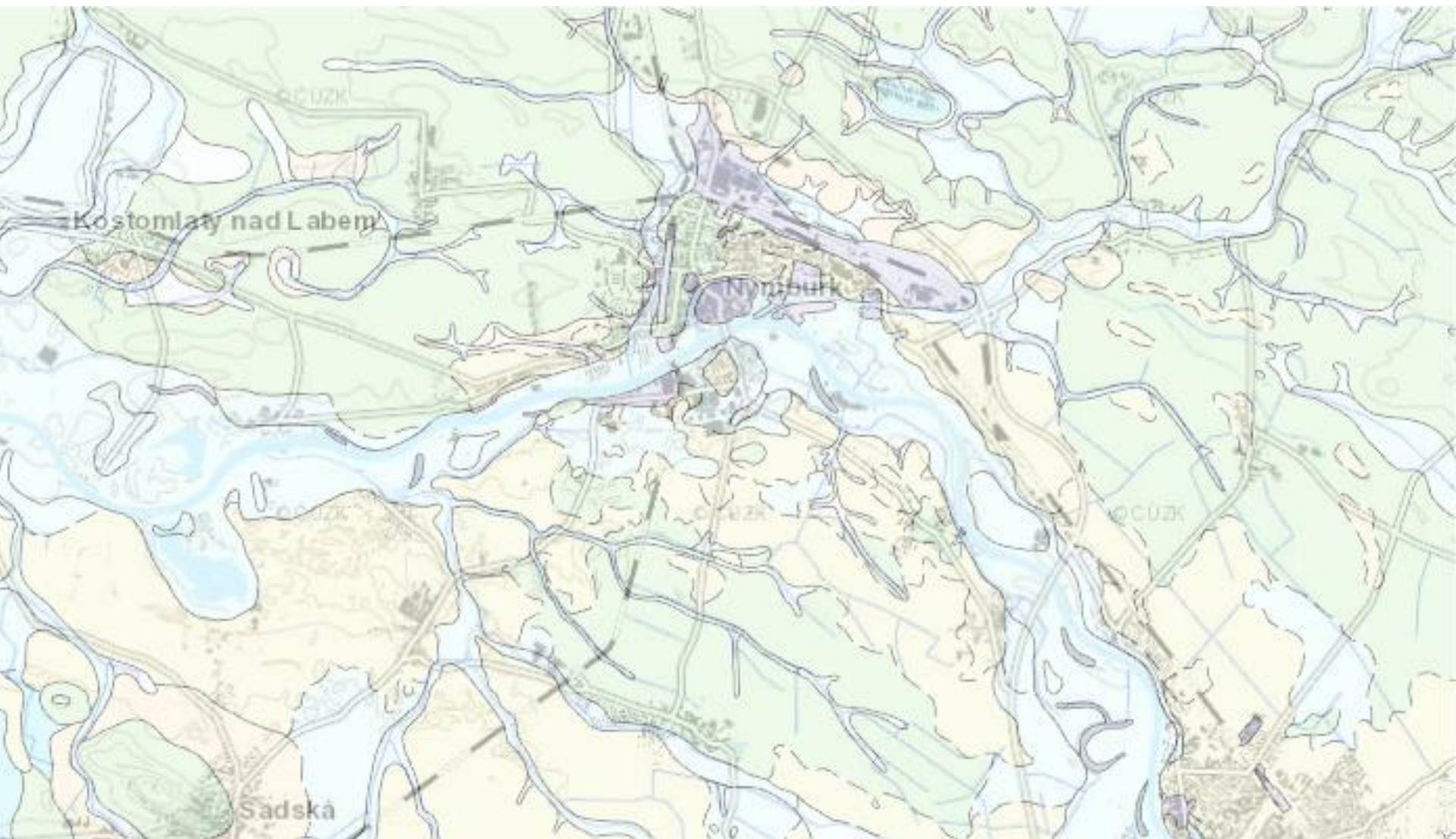
a. v ploše říční krajiny

b. podél komunikací

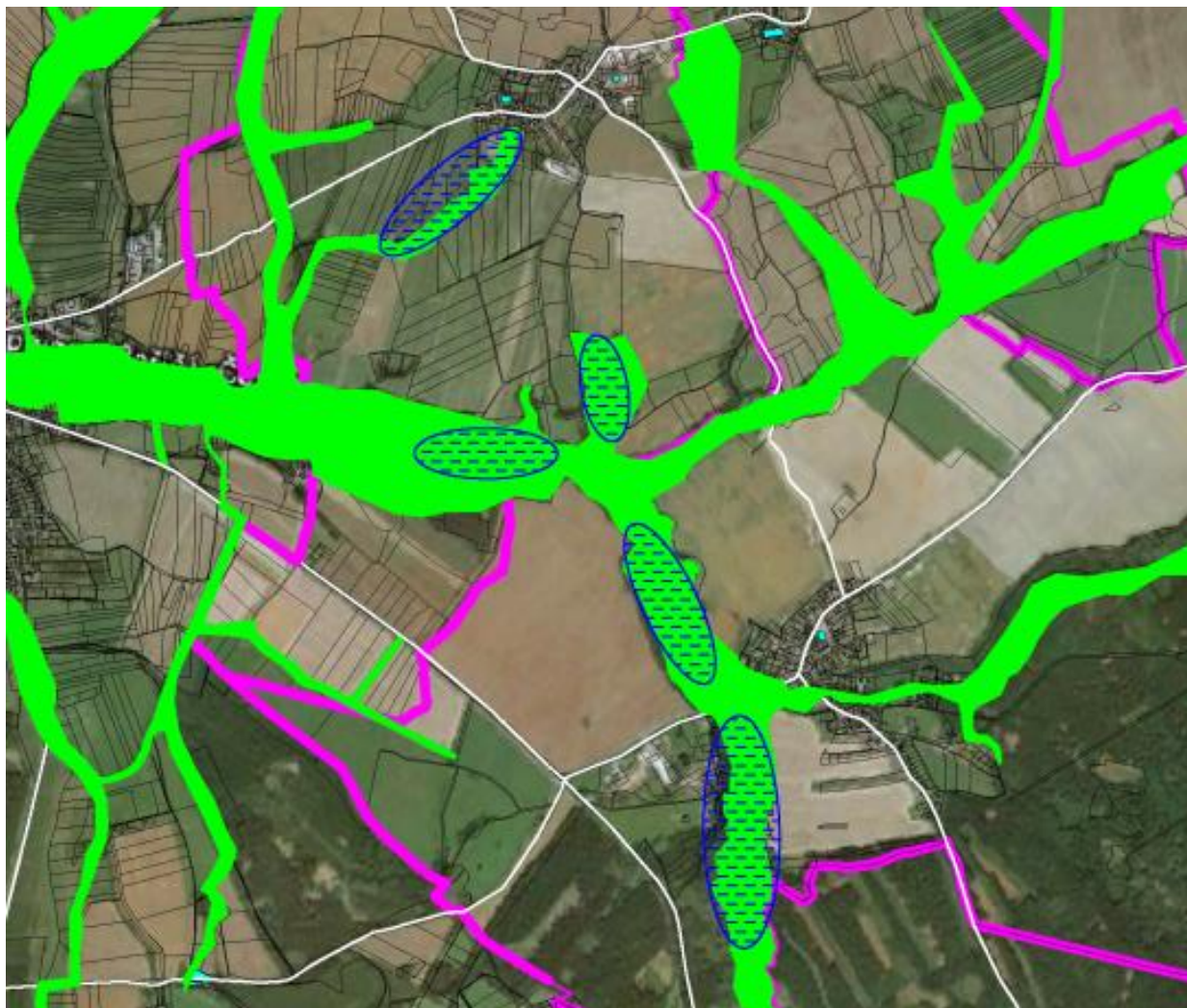
c. podél biolinií (interakční prvky ÚSES)

d. protierozní a protipovodňové
dělicí meze a průlehy

ŘÍČNÍ KRAJINA - LABE

ŘÍČNÍ KRAJINA– Spálené Poříčí

VODA V KRAJINĚ

VYMEZENÍ PRAMENIŠŤ DROBNÝCH VODNÍCH TOKŮ

VYMEZENÍ ŘÍČNÍ KRAJINY a její management

- *Přírodní niva*
- *Niva v zemědělské krajině*
- *Niva v lesní krajině*
- *Niva v urbanizovaném území*

NÁŠ CÍL:

STABILITA VODNÍHO REŽIMU

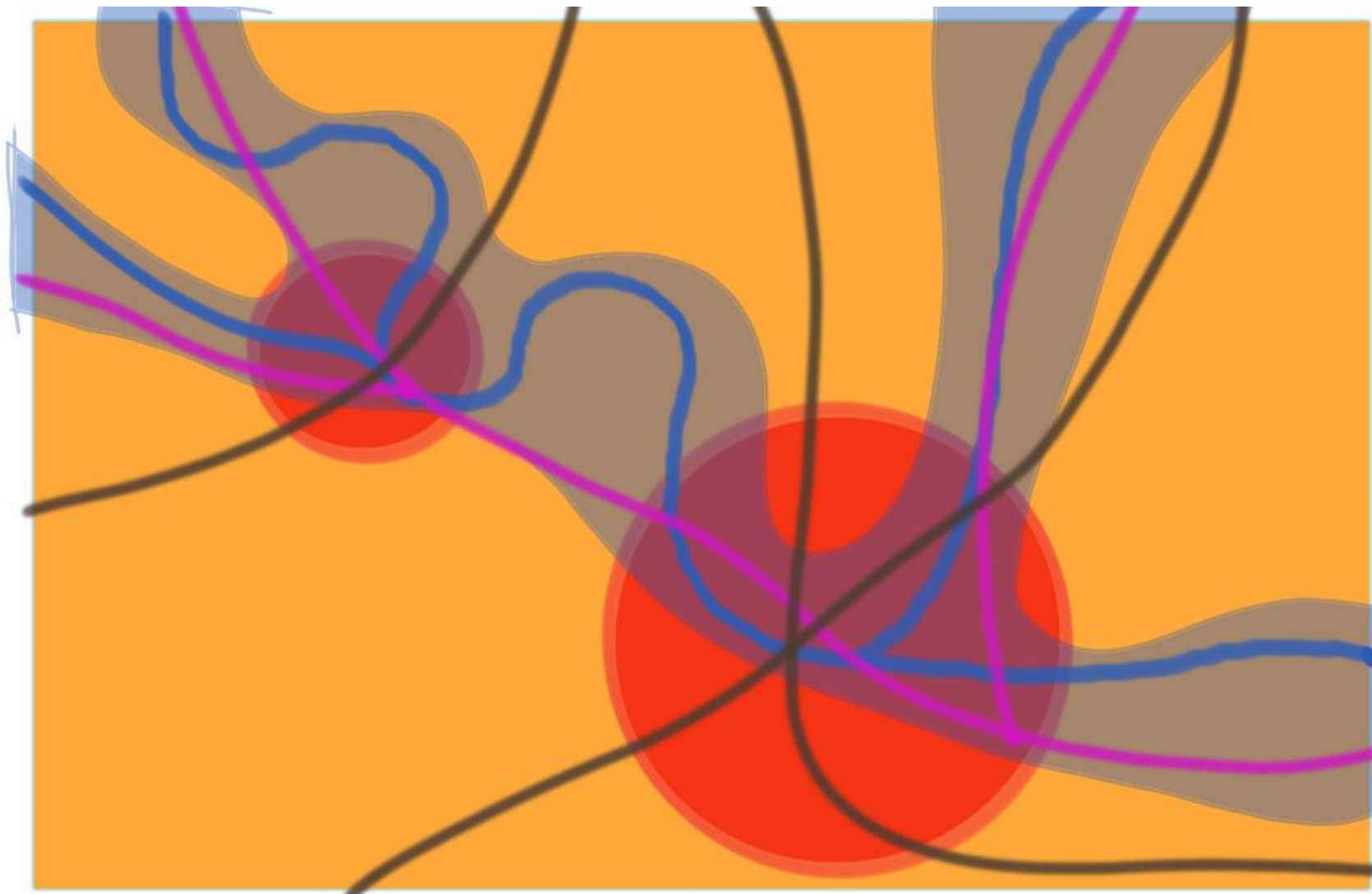
HOSPODAŘENÍ SE SRÁŽKOVÝMI VODAMI

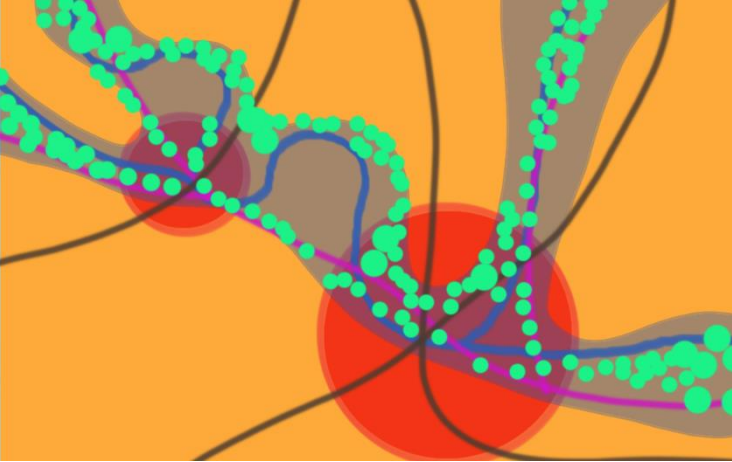
ČIŠTĚNÍ ODPADNÍCH VOD

REGULACE ODTOKU Z MELIORACÍ

OCHRANA VODNÍCH ZDROJŮ

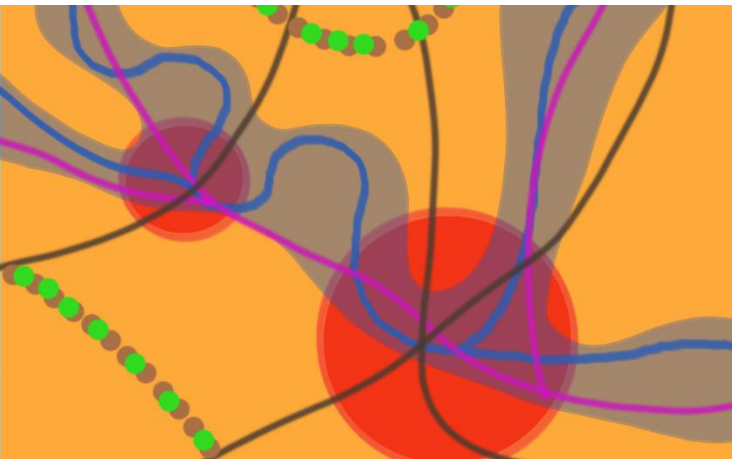
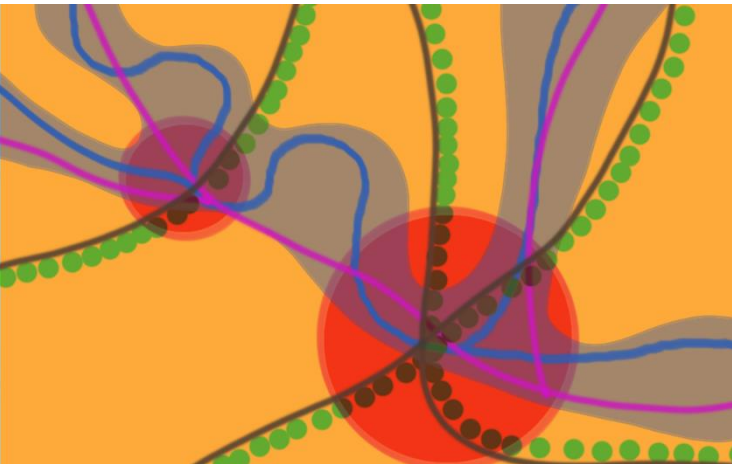
ŘÍČNÍ KRAJINA

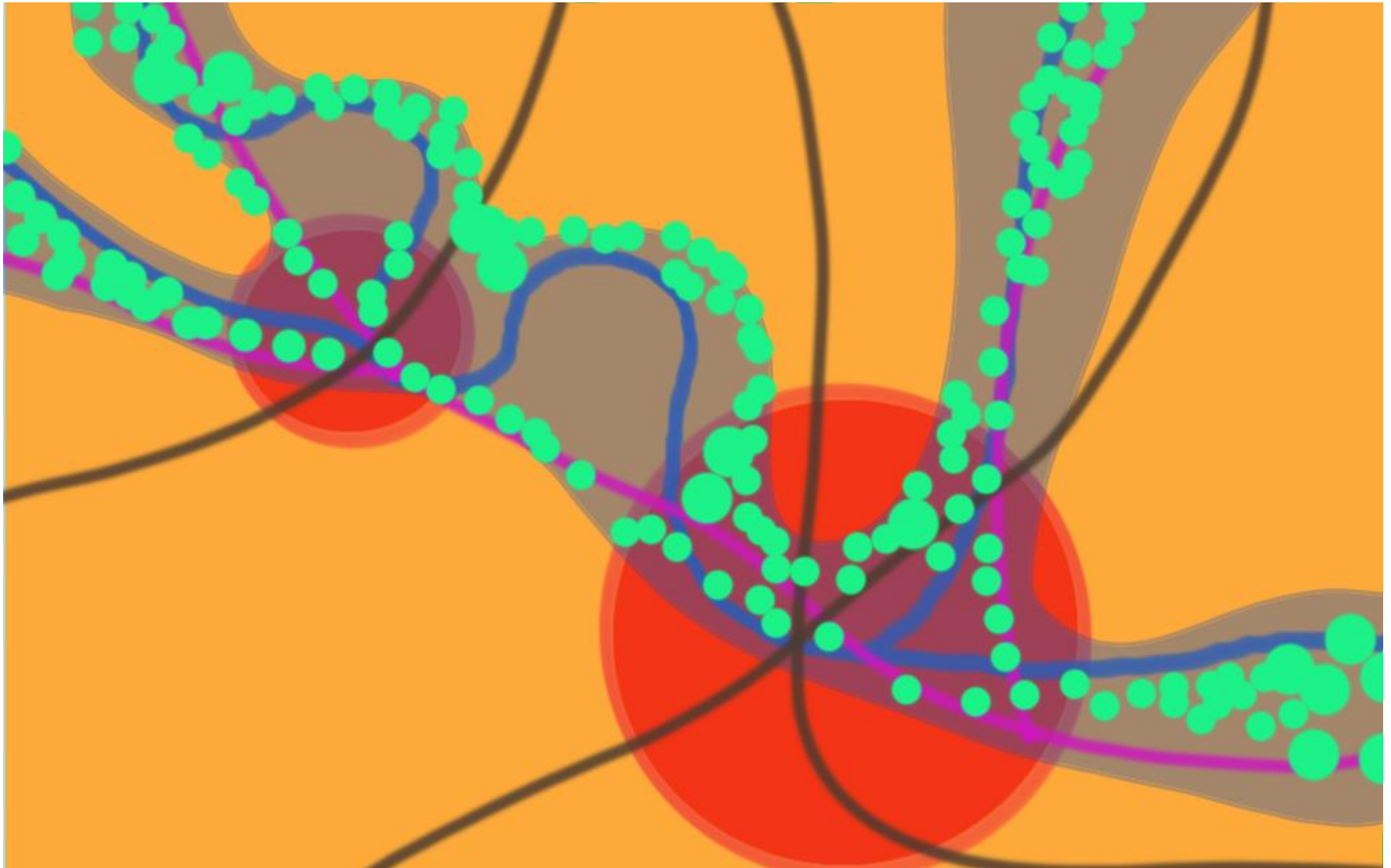
KRAJINNÁ TKÁŇ

LANDSCAPE TISSUE

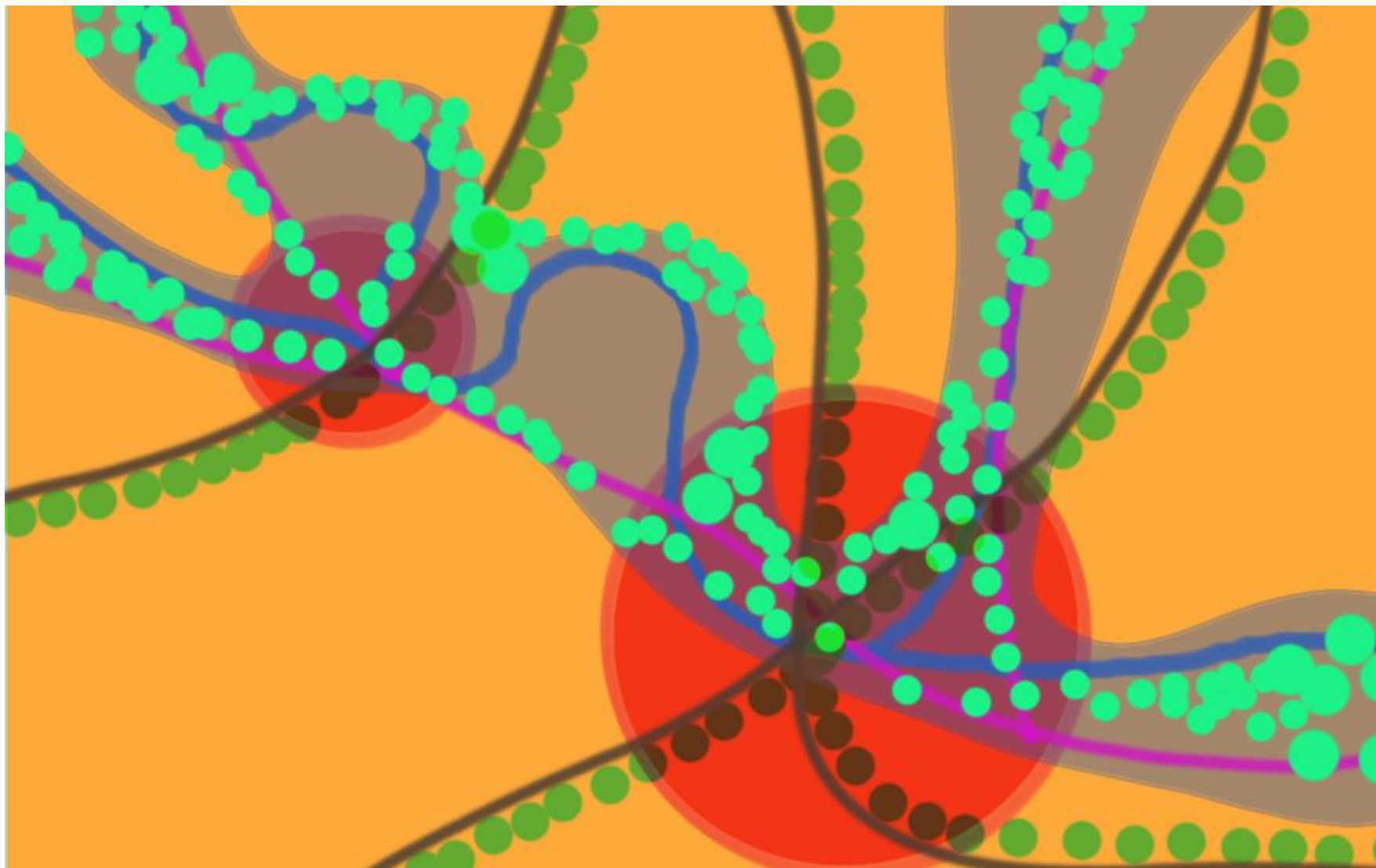

1. říční krajina – přírodě blízká formace s regulovaným hospodářským využitím
revitalizace vodních toků – ponechat řece volný prostor pro rozliv
2. vegetace podél komunikací – systematické řešení vegetace podél všech liniových staveb
3. protierozní a protipovodňové dělící meze a průlehy

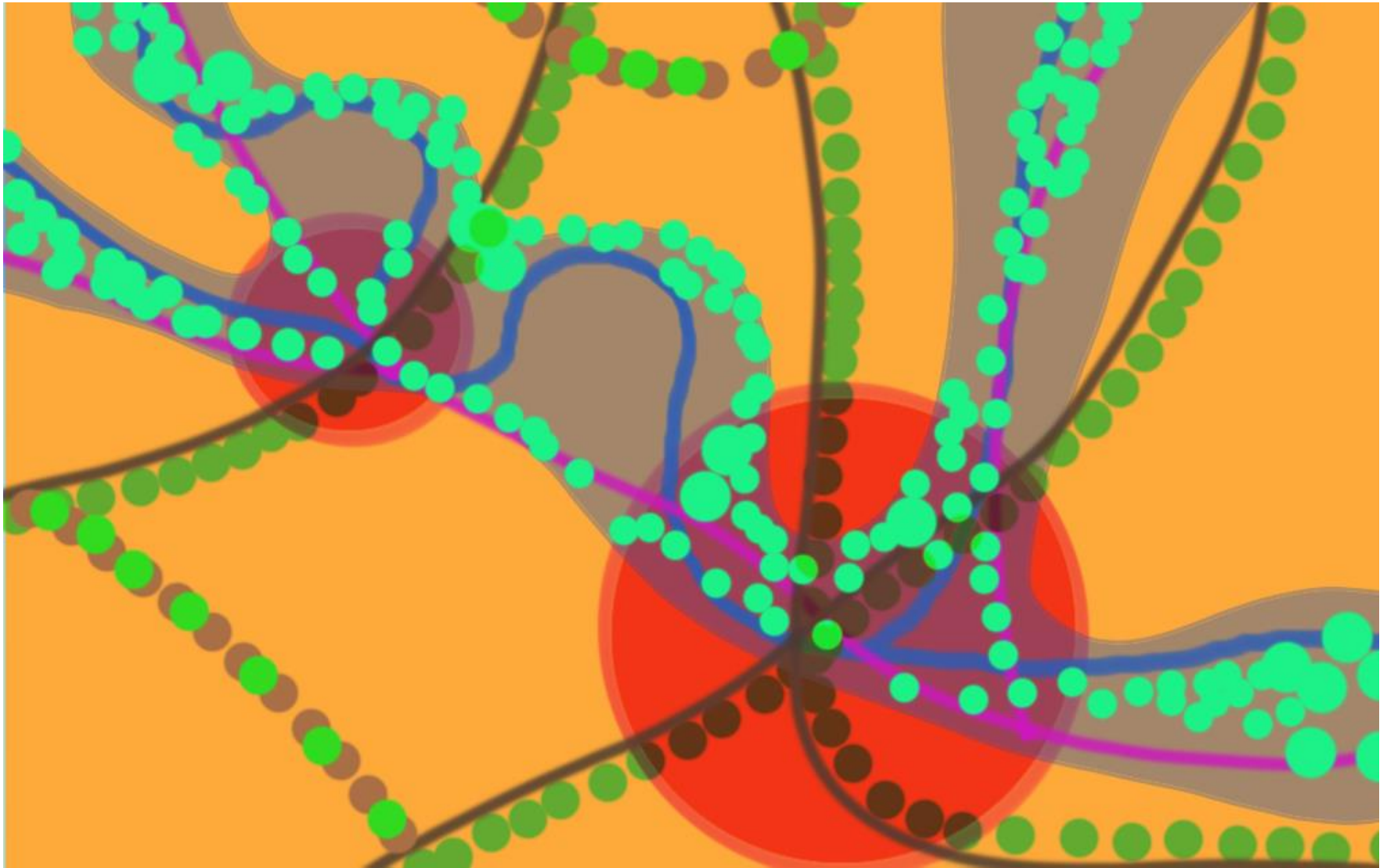
KRAJINNÁ TKÁŇ – říční krajina

KRAJINNÁ TKÁŇ – podél komunikací

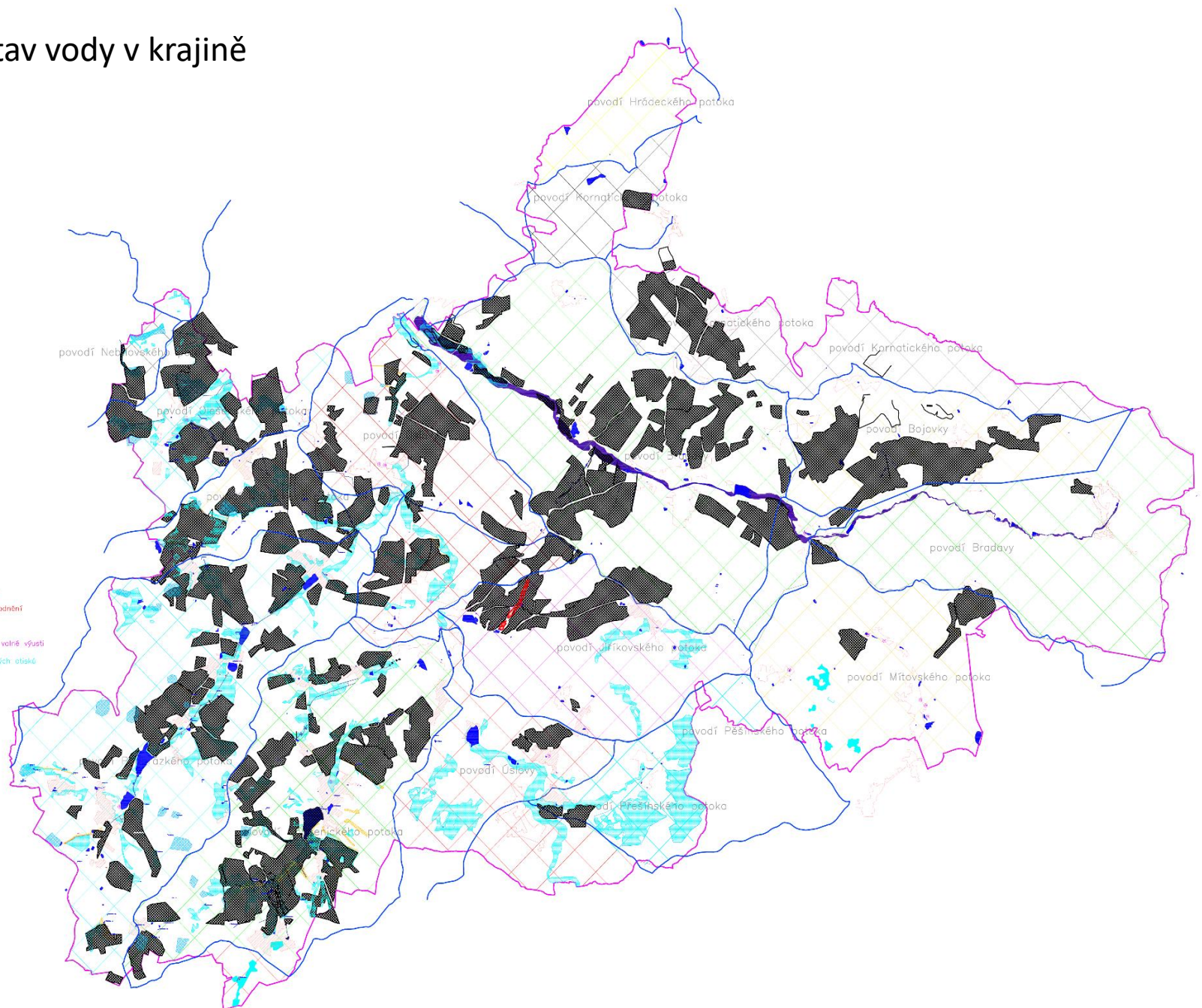
KRAJINNÁ TKÁŇ – průlehy, meze

jak to vypadá v reálné krajině?
z teorie do praxe

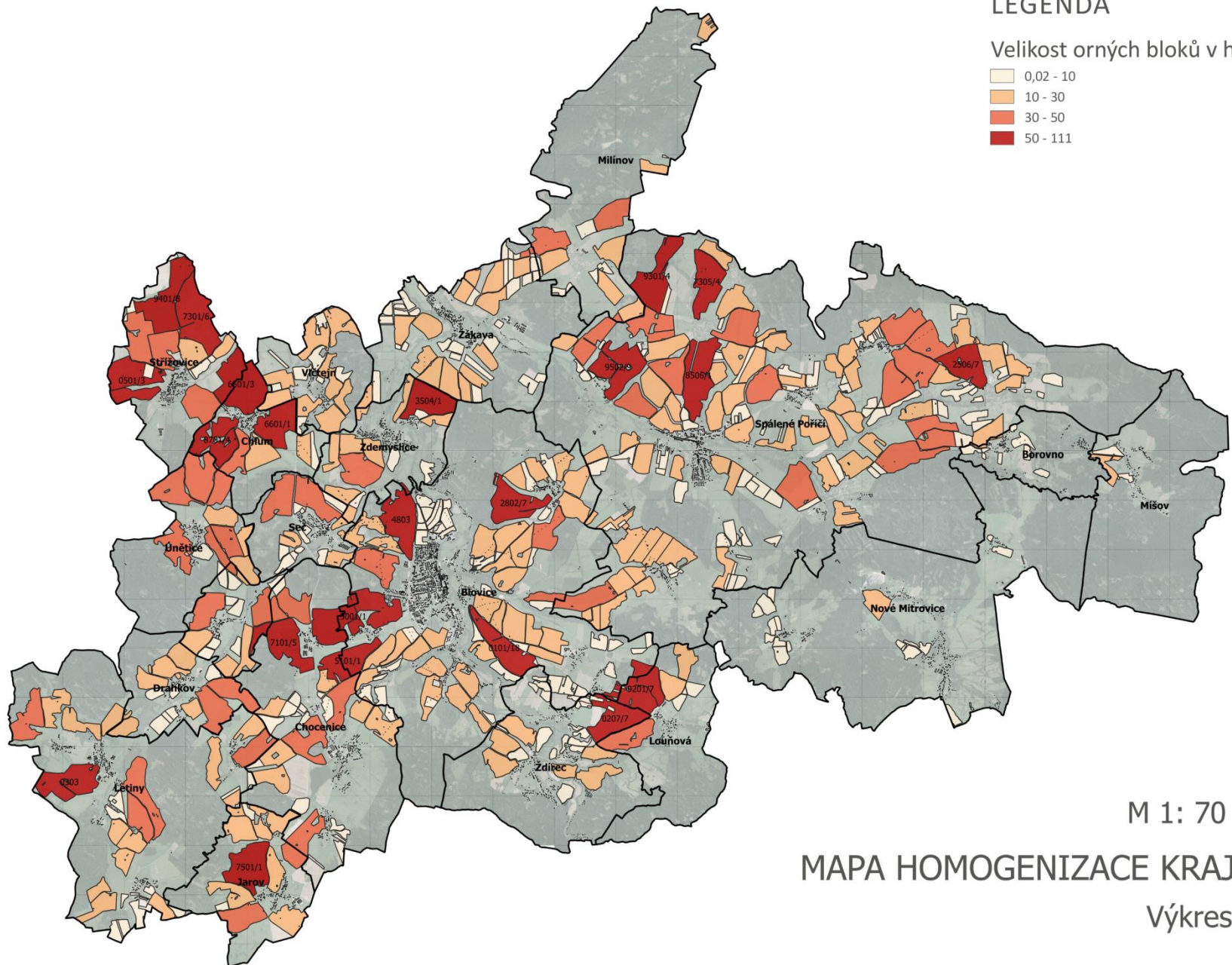
Územní studie krajiny ORP Blovice

Současný stav vody v krajině

Velikost orných bloků v ha

50 - 111

MAPA HOMOGENIZACE KRAJINY

Výkres ???

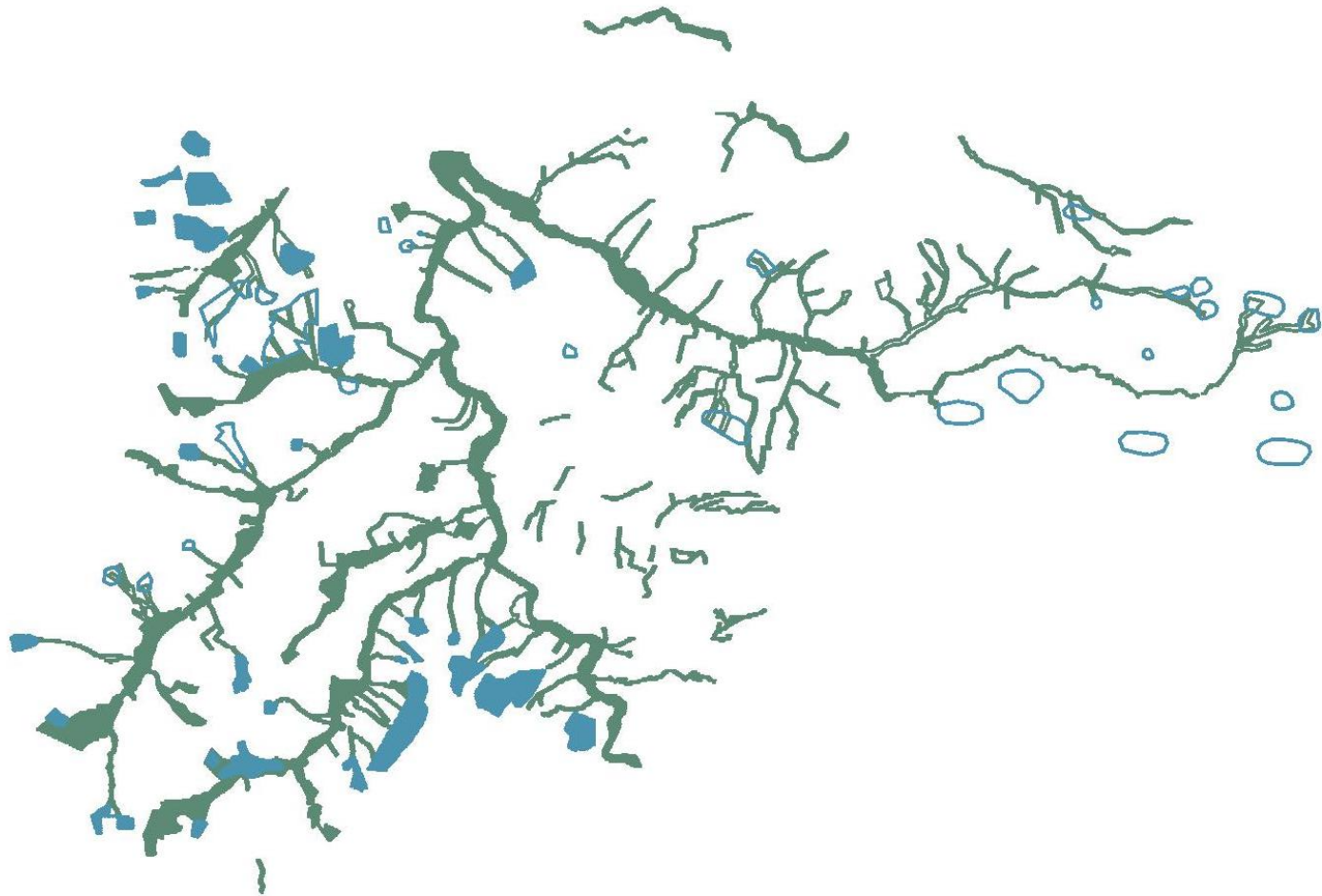
Uživatelé dle LPIS (ID - název)

-
- LEGENDA
- Uživatelé dle LPIS (ID -
- 42906 - Alimex Nezvěstice, a. s.
 - 42921 - ZS Komorno, a. s.
 - 42919 - Via Avena spol s r. o.
 - 75205 - Pavel Škoda
 - 43006 - Pavel Moulis
 - 88613 - Jindřiška Hopová
 - 93406 - Jaroslav Šíma
 - 51710 - Ladislav Bečvář
 - 92953 - Michal Houška
 - < 100 ha
- M 1: 70 000
- MAPA UŽIVATELŮ DLE
- Výkre

MAPA UŽIVATELŮ DLE LPIS

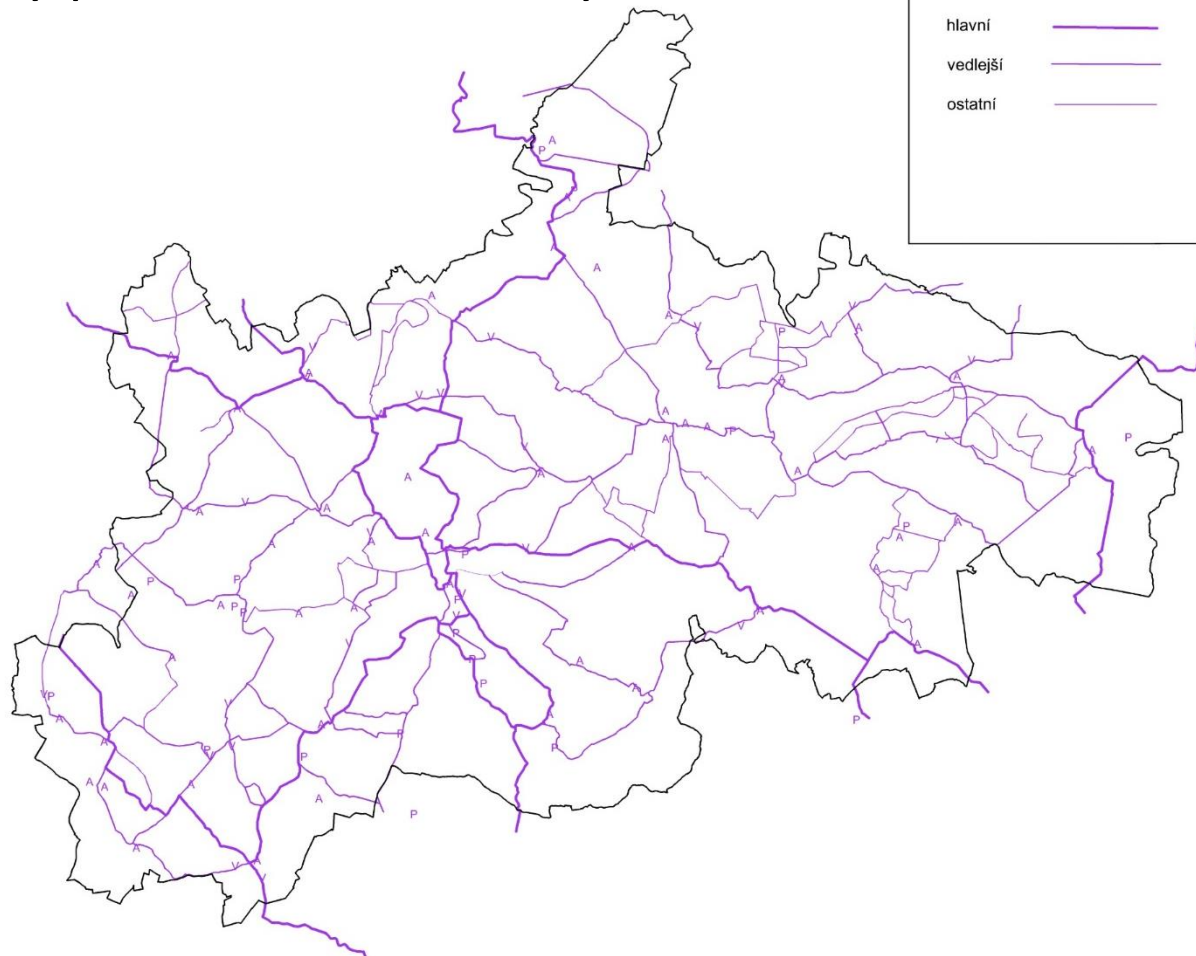
Výkres ???

ŘÍČNÍ KRAJINA

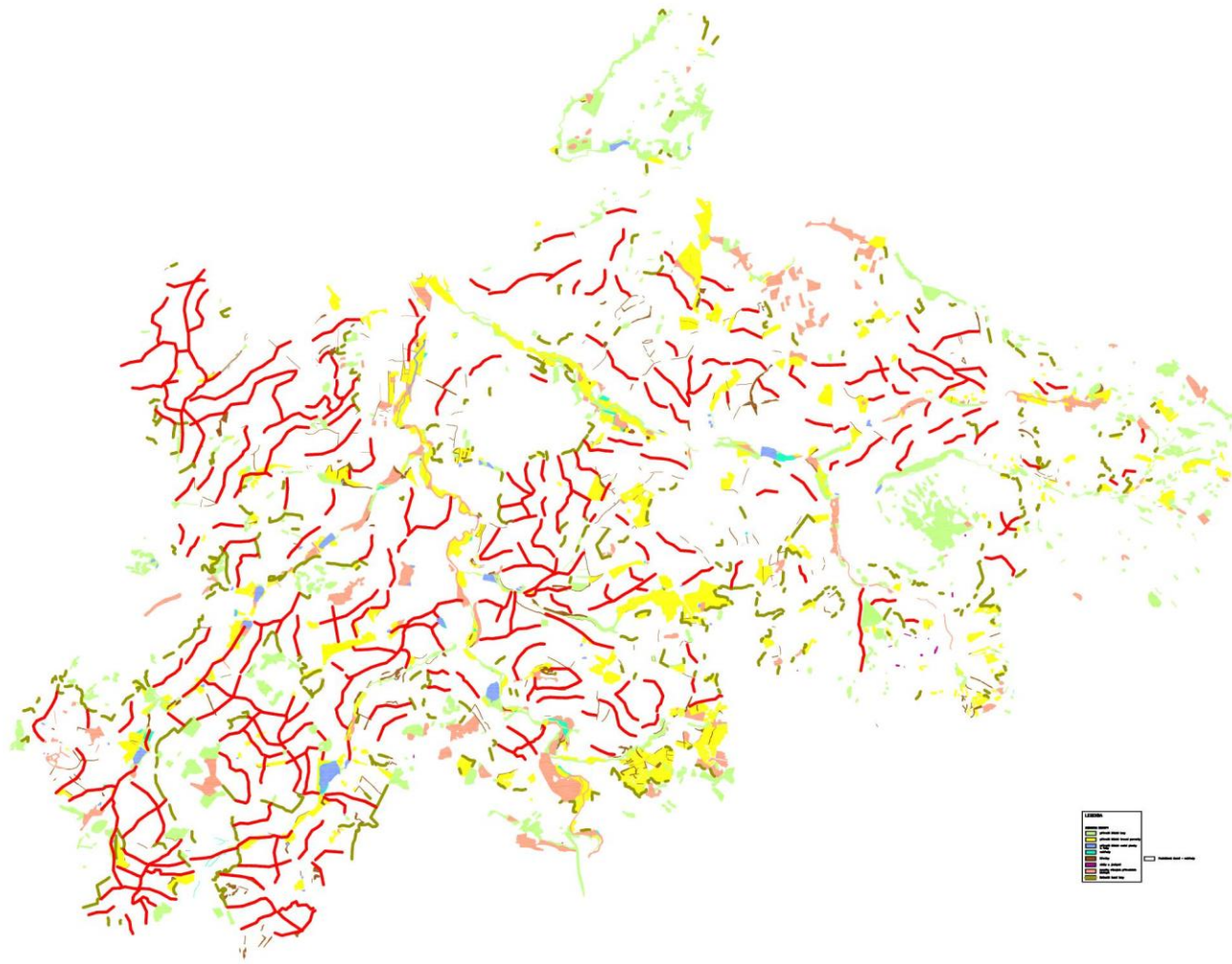

PROSTUPNOST ÚZEMÍ

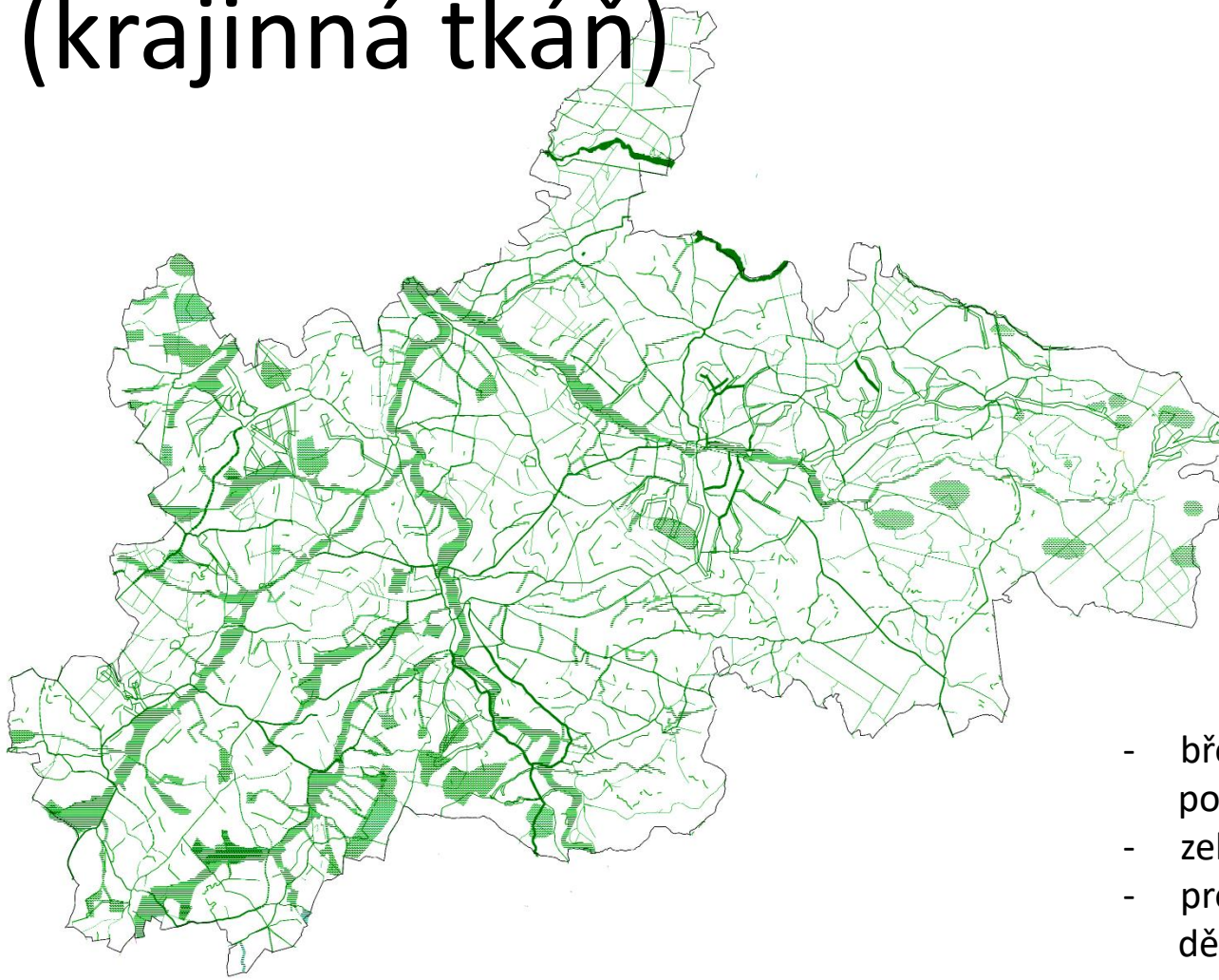
Návrh obnovy původních historických cest

LINIE A PLOCHY BIOTOPŮ

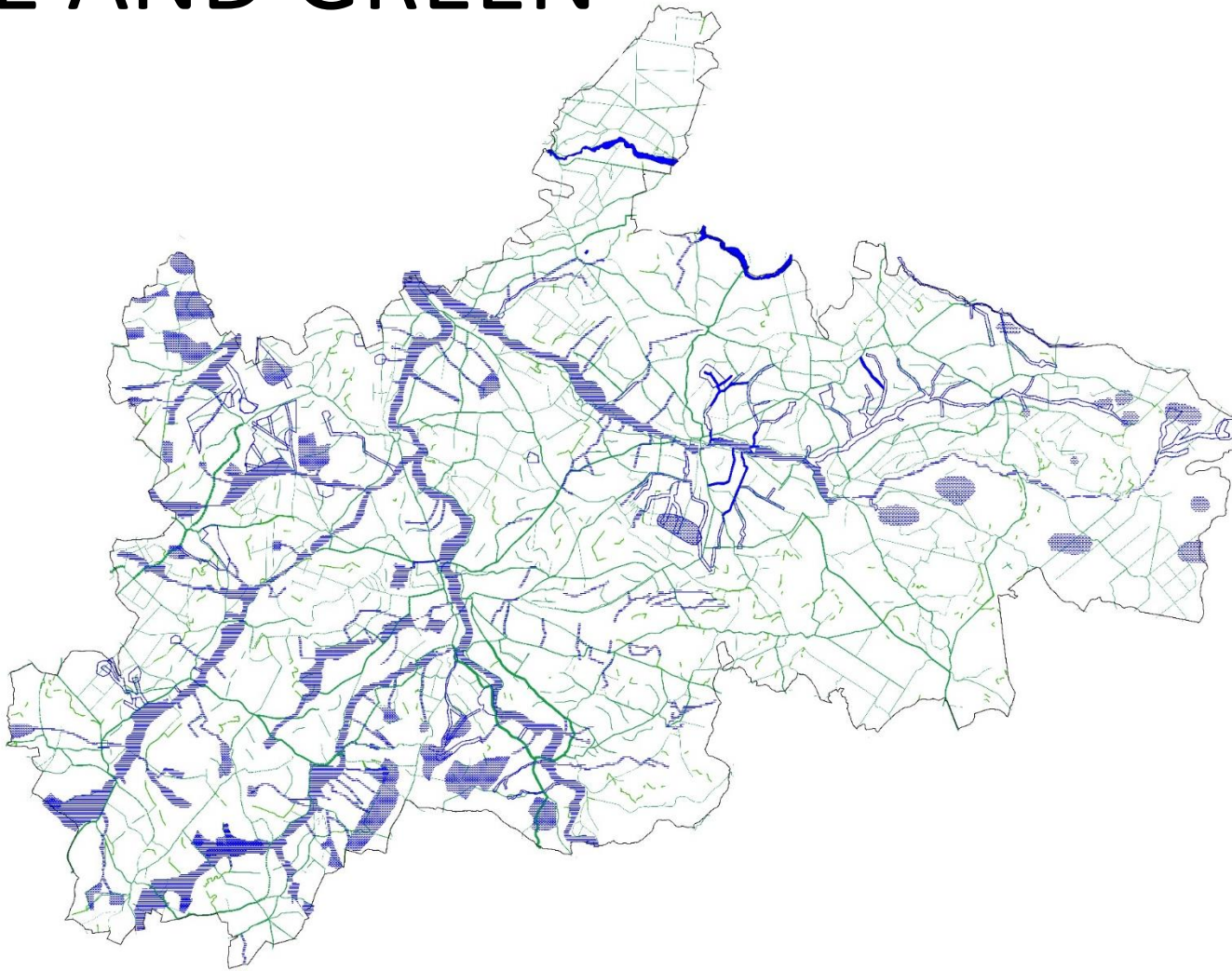

ZELENÁ INFRASTRUKTURA (krajinná tkáň)

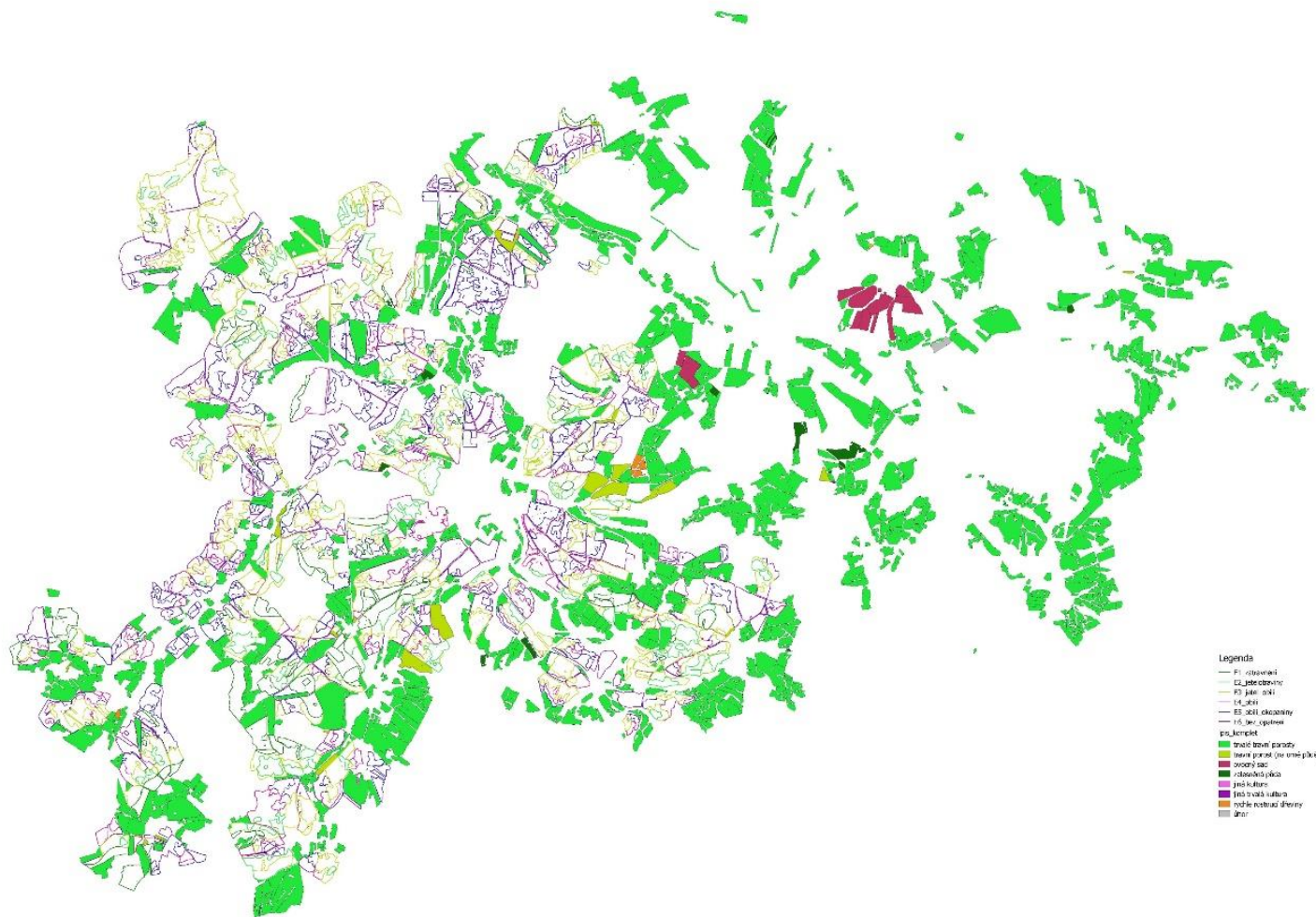

- břehové a doprovodné porosty vod
- zeleň podél komunikací
- protierozní a protipovodňové dělící meze a průlehy

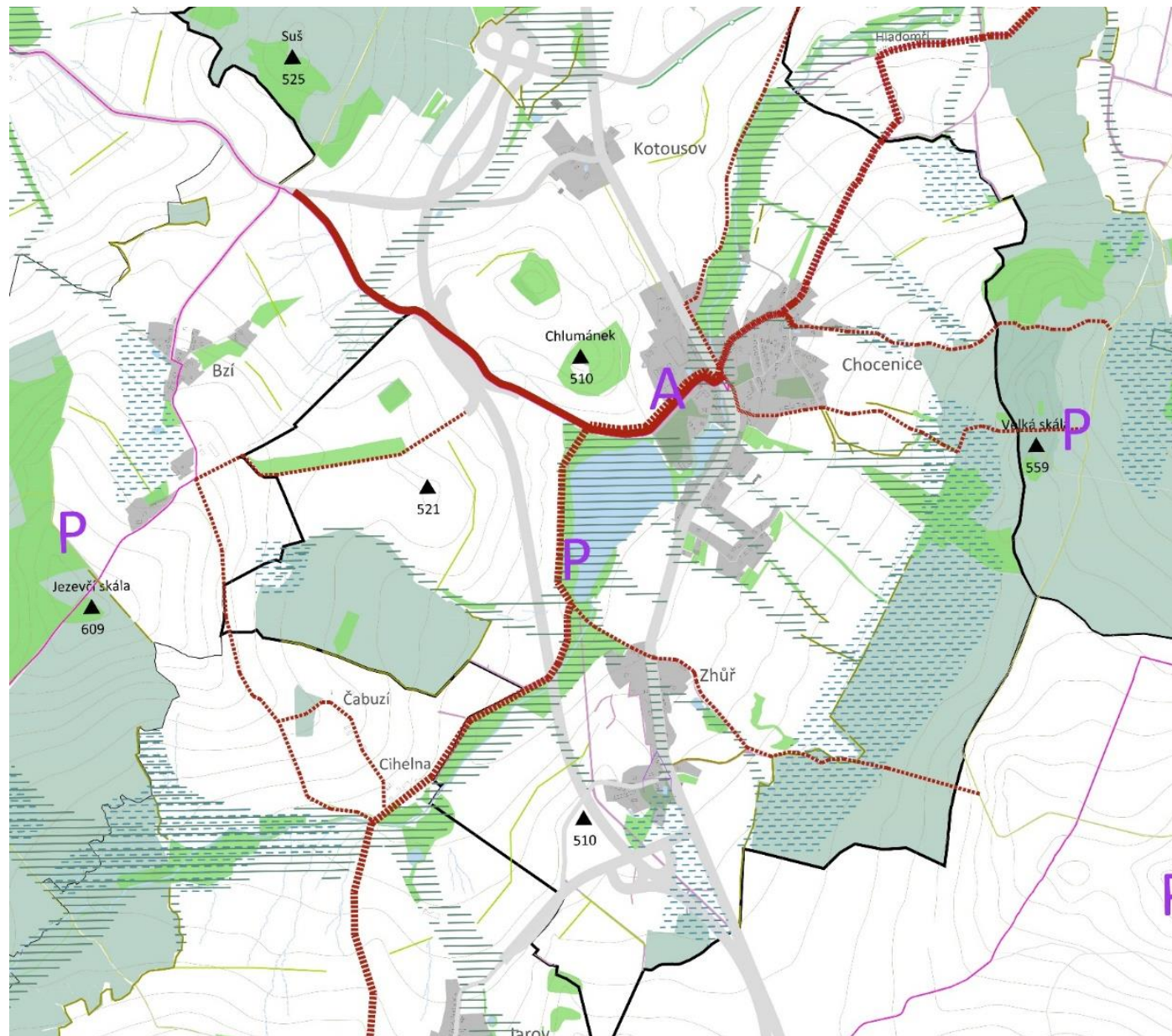
BLUE AND GREEN

KVALITA PŮDY A NÁVRH OPATŘENÍ

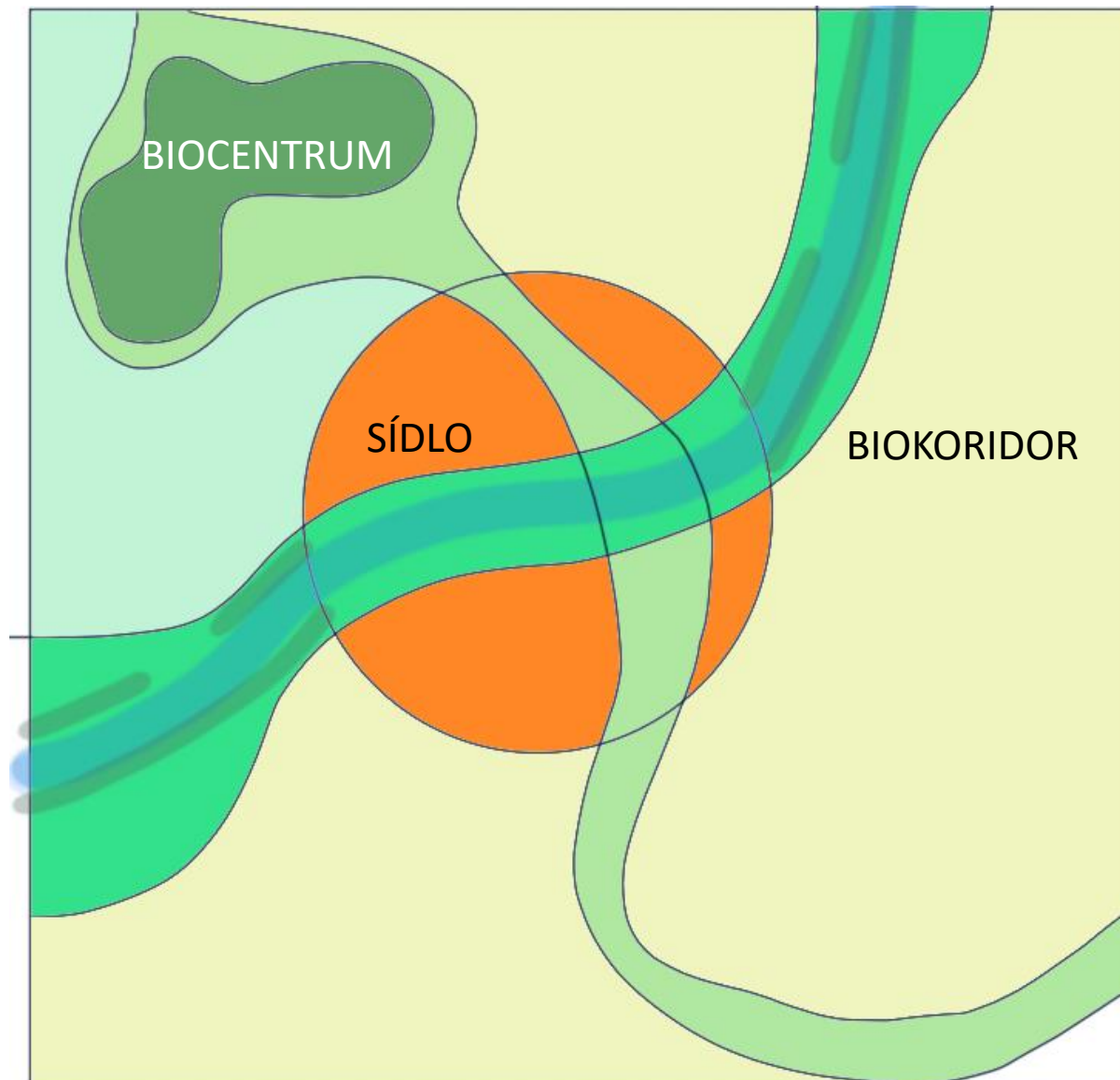

MODELOVÉ ÚZEMÍ – OKOLÍ CHOCENIC

VZÁJEMNÉ VZTAHY ÚSES A ZI

ZELENÁ PÁTEŘ OBCE VESTEC

multifunkční síť

(voda, biodiverzita, veřejný prostor)

Autor: Klára Salzmann a kol.

Infrastruktury krajiny

Vymezení infrastruktury krajiny vyžaduje jen minimální zábor půdy a změnu funkčního využití území.

Plochy infrastruktury krajiny jako součást tkzv. **greeningu** v zemědělství a tkzv. **ploch národního a veřejného zájmu**.